

Utbildningsinspektion i Söderportgymnasiet

Gymnasieskola

Gymnasiesärskola

Riksgymnasiet – RH-anpassad utbildning

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Söderportgymnasiet den 27 – 29 mars 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden, nämligen skolans uppdrag att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget, samt rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning och hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i sammanfattningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om cirka tre år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Söderportgymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Söderportgymnasiet intervjuades rektorerna samt representanter för personal och elever. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga verksamheter, program och årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Söderportgymnasiet	Antal elever
Gymnasieskola	922
Gymnasiesärskola	14
RH-anpassad utbildning (riksgymnasium)	26

Källa: Kristianstads kommun

Utbildningen vid Söderportgymnasiet omfattar samhällsvetenskapsprogrammet (SP) med de nationella inriktningarna ekonomi, samhällsvetenskap och språk och profiler mot naturvetenskap och globala frågor, ett specialutformat idrottsprogram, handels- och administrationsprogrammet (HP) med inriktning mot handel och service, international baccalaureate (IB), individuella programmet (IV), resurscentrum för elever med inlärningssvårigheter (IVRC), riksgymnasium med RH-anpassad utbildning (RG/RH) samt gymnasiesärskola. Gymnasiesärskolan behandlas i en separat rapport för kommunens samlade särskoleutbildning.

Skolan ingår i skolområde åtta tillsammans med Christian 4:s Gymnasium och Milnerygymnasiet. Området leds av en skolchef.

Ledningsresursen omfattar tre rektorer, del av områdets administrativa chefer, skolchef, rektor för IV samt samordnande rektor.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att utbildningen vid Söderportgymnasiet i huvudsak är av god kvalitet. Skolan når i huvudsak goda resultat och erbjuder en studiemiljö som är lugn och trygg. Elever i behov av stöd har goda och varierade möjligheter att få detta. Särskilt förtjänar arbetet med svenska som andraspråk att lyftas fram som ett gott exempel. Det finns dock förbättringar att göra när det gäller att synliggöra programmålen för de olika programmen. Vidare är verksamheten i nuläget alltför beroende av vilken lärare som undervisar. Likvärdigheten i utbildningen för eleverna bör prioriteras.

Kunskaper

Skolan har resultat som väl överensstämmer med rikets. Resultaten i matematik är emellertid svaga. Både på handelsprogrammet och på samhällsvetenskapsprogrammet har eleverna svårigheter att bli godkända i de matematikkurser som är obligatoriska på respektive program. Resultaten på de nationella ämnesproven visar att ungefär en tredjedel av eleverna inte når betyget Godkänd. Stödinsatser gör emellertid att många elever som inte klarade betyget Godkänd på det nationella ämnesprovet ändå klarar kursbetyget Godkänd. De svaga resultaten är inte någon ny företeelse utan detta har förekommit under en följd av år. Skolan har prövat olika vägar för att öka måluppfyllelsen. Alla elever diagnostiseras i matematik när de börjar sin gymnasieutbildning. Utifrån dessa diagnoser erbjuds eleverna möjligheten att gå i en långsam grupp, stöd från specialpedagogerna och läxhjälp. Elever i behov av stöd erbjuds också etappläsning av matematik.

Söderportgymnasiet framstår som en uppdelad skola, där eleverna ges olika förutsättningar beroende av vilken lärare som undervisar. Detta gäller såväl målinriktning som elevernas inflytande över lärandet. När det gäller mål- och resultatstyrningen av verksamheten finns en gemensam hållning avseende kursplanemålen. Dessa ligger till grund för utbildningen, men programmålen är betydligt mer osynliga liksom läroplansmålen. Eleverna är i hög utsträckning okunniga om programmå-

SKOLVERKET

len och intervjuade lärare uttrycker också att det är kursplanerna som är i fokus. Från rektorernas sida finns inte någon gemensam strategi för att sätta programmålen i centrum för utbildningen. Inspektörerna bedömer att programmålen bör betonas starkare för att tydliggöra helheten och sammanhanget i utbildningen. Elevernas möjligheter till inflytande är i hög grad beroende av vilken lärare som undervisar och vilket program det gäller. Inspektörerna bedömer att den gemensamma strategi som finns utvecklad i planen för elevinflytande och elevansvar inte syns i skolans vardag och ytterligare åtgärder bör vidtas för att öka elevernas faktiska inflytande.

Elever i behov av stöd och särskilt stöd har goda möjligheter till detta. Flexibla lösningar erbjuds och det elevvårdsarbete som sker på skolan har god struktur.

Skolan har rutiner för en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning. Inom ämnesgrupperna samverkar lärarna kring detta, men samverkan med andra skolor kan utvecklas liksom samverkan över ämnesgränserna på skolan.

Normer och värden

Söderportgymnasiet präglas av en lugn och trygg miljö. Eleverna har studiero och goda förutsättningar för lärande. Förhållningssättet mellan vuxna och elever liksom mellan elever är respektfullt. Det finns en stor tolerans för olikheter hos elever och lärare. Gymnasiesärskolan och den RH-anpassade utbildningen ger en daglig kontakt med funktionshindrade kamrater och skapar förståelse hos alla som verkar på skolan. Intervjuade elever och personal ser detta som något som i alla delar präglar Söderportgymnasiet och menar att det är en anledning till att kränkningar i stort sett inte förekommer. Inspektörerna bedömer att skolans värdegrundsarbete håller god kvalitet.

Ledning och kvalitetsarbete

Skolans lärare har god utbildningsnivå och är väl meriterade. Skolan har ett stort antal lärarkandidater och detta ses både som en injektion till utvecklingsarbete och som en del i rekryteringen av nya lärare.

Rektorerna menar att de har svårt att hinna med det pedagogiska uppdraget och hålla sig förtrogna med verksamheten. För att göra organisationen mindre platt avser man att tillsätta samordnare i de nya arbetslagen och på så sätt avlasta rektorerna. Intervjuade lärare menar att den nya organisationen inte fungerar väl. De ser organisationen som otydlig och menar att det saknas ledning för utvecklingsarbetet. Inspektörerna bedömer att rektorernas arbetsuppgifter bör organiseras så att uppdraget att utveckla verksamheten får ett större utrymme.

Skolan har lokala kurser som är i behov av översyn. Flera kurser kan tas bort eftersom innehållet täcks av nationella kurser.

Skolan har upprättat en kvalitetsredovisning som följer förordningens krav. Avseende bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen förverkligats bör denna emellertid bli tydligare. Beskrivningar av det arbete som utförs ersätter i vissa delar en faktisk resultatredovisning.

Brister som måste åtgärdas och förbättringsbehov

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan har lokala kurser som inte till innehåll och nivå är förenliga med gällande regler (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).
- I lokala kurser finns andra betygskriterier än elevernas kunskaper (7 kap. 4 § gymnasieförordningen).
- Den valbara kursen Matematik C (som ska erbjudas) erbjuds inte på SPSK och SPEI (SKOLFS 2000:1).
- Studiehandledning på modersmålet erbjuds inte de elever som har behov av detta (8 kap. 5 § gymnasieförordningen).
- Projektarbetena har inte medbedömare med kännedom om det kunskapsområde som projektarbetet avser (7 kap. 3 § gymnasieförordningen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Arbetet med att förbättra måluppfyllelsen i matematik bör utvecklas.
- Skolans kvalitetsredovisning bör tydligare redovisa skolans resultat i relation till nationella mål.
- Arbetet med att säkra en rättvis och likvärdig betygssättning bör förbättras och samverkan bör ske både på skolnivå och med andra gymnasieskolor.
- Programmålen bör i högre grad styra undervisningen..
- Rektorernas uppdrag att utveckla verksamheten mot de nationella målen bör prioriteras
- Eleverna på IVIK bör erbjudas modersmålsundervisning i större omfattning än vad som nu sker.

Bedömningar

1. Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Genomströmning i utbildningen Slutbetyg/samlade betygsdokument Behörighet till högskolan Resultat på nationella ämnesprov Differenser mellan program/skolor Könsrelaterade betygsskillnader	Bedömning Kunskapsresultaten är i väsentliga delar goda förutom avseende Resultat på nationella ämnesprov 35 procent av eleverna på HP fick betyget Icke Godkänd på nationellt prov i kursen Matematik A och 28 procent av eleverna på SP fick betyget Icke Godkänd på nationellt prov i kursen Matematik B. En hög andel elever når inte betyget Godkänd i ämnet matematik.
--	---

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här Utgångspunkter för utbildningen Elevernas inflytande över lärandet Demokratiska arbetsformer Samverkan Elevernas kännedom om skolans kunskapsuppdrag Individuell studieplanering	Bedömning Genomförandet av utbildningen är i huvudsak gott förutom avseende: Utgångspunkter för utbildningen För varje gymnasieprogram finns mål som formulerar programmets sammanhållande idé. Programmålet ger en helhetsbild av programmet i fråga och ska sätta sin prägel på såväl kärnämnen som karaktärsämnen och den arbetsplatsförlagda utbildningen. I undervisningen på Söderportgymnasiet betonas kursplanemål och betygskriterier. Programmålen är okända bland eleverna och kommer i bakgrunden. Inspektörerna bedömer att programmålen bör betonas starkare i undervisningen för att ge eleverna helhet i utbildningen. Elevernas inflytande över lärandet Alla elever ska ges möjlighet att kunna påverka, vara delaktiga och ta ansvar. Elevernas inflytande över lärandet på Söderportgymnasiet varierar mellan program och beroende på den undervisande läraren. Inget gemensamt förhållningssätt i dessa frågor finns, varför inte alla elever ges möjlighet att påverka, vara delaktiga och ta ansvar. Inspektörerna bedömer att arbetet med elevernas inflytande över lärandet bör förbättras för att ge alla elever möjlighet till inflytande och delaktighet.
---	--

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av läran- det Särskilt stöd, åtgärdsprogram Individuellt program	Bedömning Individanpassning och särskilt stöd håller god kvalitet och ges med stor flexibilitet förutom avseende: Särskilt stöd Elever med behov av studiehandledning på sitt modersmål ska få detta. Studiehandledning på modersmålet erbjuds bara elever på IVIK (individuella programmens introduktionskurs för nyanlända invandrarungdomar). Inspektörerna bedömer att studiehandledning på modersmålet ska anordnas för elever i behov av detta.
---	---

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av resultat Kommunikation av utvecklingsbehov och resultat	Bedömning Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat sker med god kvalitet.
---	---

1.5 Bedömning och betygssättning

Inspektionen bedömer här Kunskapsbedömning Underlag för betygssättning Betygssättning Betygskriterier för skolans lokala kurser	Bedömning Skolans rutiner för bedömning och betygssättning bör förbättras avseende: Betygssättning Betyg på projektarbete ska sättas av läraren i samråd med en medbedömare som har erfarenhet av det kunskapsområde som projektarbetet avser. Skolan har utsett medbedömare till projektarbetena, men det är inte alltid en medbedömare med erfarenhet av kunskapsområdena. Eleverna har inte alltid kännedom om vem som är medbedömare. Inspektörerna bedömer att det måste finnas medbedömare på projektarbetena, som har erfarenhet av det kunskapsområde som projektarbetet avser. Samverkan mellan lärare och skolor ökar möjligheten till en rättvis och likvärdig betygssättning. På Söderportgymnasiet samverkar lärare inom samma ämne kring betygssättning, men ingen samverkan sker över ämnesgränserna eller med andra skolor. Inspektörerna bedömer att samverkan bör förbättras för att öka möjligheterna till en likvärdig betygssättning. Betygskriterier för skolans lokala kurser Betygskriterierna ska precisera vilka kunskaper enligt kursplanen som krävs för att eleven ska få något av
---	---

	betygen Godkänd, Väl godkänd respektive Mycket väl godkänd. Förutom kunskapskrav finns i betygskriterierna för skolans lokala kurser exempelvis närvaro och aktivt deltagande. Inspektörerna bedömer att betygskriterierna för skolans lokala kurser inte ska innehålla andra kriterier än elevernas kunskaper.
--	---

2. Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarsställande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här Personalens förhållningssätt Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Bedömning Inspektörerna bedömer att skolans arbete med normer och värden är gott förutom avseende: Likabehandlingsplan Likabehandlingsplanen uppfyller inte lagens krav avseende prioriterade områden för året. Likabehandlingsplanens innehåll och struktur behandlas i kommunrapporten, då detta arbete vid inspektionstillfället inte var delegerat till rektorerna och styrelsen för skolan har ansvar för detta.
--	--

3. Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling	Bedömning Personalens utbildningsnivå, kompetensutveckling och systemkunskap är god.
--	--

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtrogenhet Rektors ansvar för verksamhetens utveckling Rektors beslutsfattande	Bedömning Rektorerna är förtrogna med verksamheten men förbättringar behövs avseende: Rektors ansvar för verksamhetens utveckling Rektorn har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de riksgiltiga målen. För rektorerna på Söderportsgymnasiet har det kommunala uppdraget prioriterats på bekostnad av det statliga uppdraget. De menar själva liksom lärarna att detta är konfliktfyllt. Inspektörerna bedömer att rektorernas uppdrag att utveckla verksamheten mot de nationella målen bör prioriteras.
---	--

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Tillgång till utbildning Undervisningstid Valmöjligheter Lokal utformning av utbildningen Studie - och yrkesorientering Avgiftsfri utbildning	Bedömning Kravet på lika tillgång till utbildning uppfylls i väsentliga delar förutom avseende: Valmöjligheter På samhällsvetenskapsprogrammet ska Matematik C alltid erbjudas som valbar kurs. Inom SPSK och SPEI erbjuds inte Matematik C som valbar kurs. Inspektörerna bedömer att Matematik C ska erbjudas som valbar kurs på samhällsvetenskapsprogrammet. Om en elevs föräldrar eller vårdnadshavare eller en av dem har ett annat språk än svenska som modersmål och språket utgör dagligt umgängesspråk för eleven, ska eleven få undervisning i modersmålet som ett ämne (modersmålsundervisning), förutsatt att eleven har goda kunskaper i modersmålet och att han eller hon även önskar få en sådan undervisning. Elever på IVIK får modersmålsundervisning i mycket liten omfattning. Inspektörerna bedömer att eleverna på IVIK bör erbjudas modersmålsundervisning i större omfattning än vad som nu sker. Lokal utformning av utbildningen En lokal kurs ska ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. I de fall en kursplan för en lokal kurs är avsedd att tillämpas inom ett nationellt program ska den vara förenlig med de nationellt fastställda programmålen. Skolan har ett stort antal lokala kurser med ett innehåll som ibland överlappar innehållet i nationella kurser eller utgör en del av en nationell kurs. Inspektörerna bedömer att skolans lokala kurser måste ses över.
--	---

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning Skolans kvalitetsarbete uppfyller författningarnas krav förutom avseende: Kvalitetsredovisning Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats. Resultatredovisningen är bristfällig. I vissa delar ersätter beskrivning av arbetet en faktisk redovisning av resultaten. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning behöver förbättras.
--	--

Lund 2008-01-22

Barbro Nässén

Sven Abrahamsson